

Agenda Stad

Aanleiding

Overheid, maatschappelijke partijen en ondernemers staan voor de opgave om de doelen en afspraken van het klimaatakkoord, inclusief de energietransitie en de transitie naar aardgasvrije wijken, te realiseren. Bij de betrokken partijen is het besef gegroeid dat deze opgave extra pregnant is in wijken en buurten waar veel bewoners in een kwetsbare positie zitten. Tegelijk is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat het juist in deze wijken een meerwaarde biedt om de energietransitie te koppelen aan het versterken van de sociaal – economische positie van de bewoners en de leefbaarheid van de buurt. Burgemeesters en Rijk constateren dat de leefbaarheid en veiligheid in meerdere grote stedelijke vernieuwingsgebieden onder druk staat en dat extra inzet noodzakelijk is. In de praktijk blijkt het echter vaak lastig om de koppelkansen optimaal te verzilveren.

Agenda Stad, PAW en het Programma Leefbaarheid en Veiligheid zetten samen met gemeenten, maatschappelijke partijen en departementen in op het afsluiten van een City Deal. Hierin zal meerjarig worden samengewerkt door te experimenteren en innoveren, waar nodig doorbraken te realiseren in wet- en regelgeving, en de resultaten op te schalen. De concrete praktijk in de buurten en huishoudens is daarbij het vertrekpunt. Ook middelgrote en kleinere gemeenten kunnen deelnemen. Deelnemende gemeenten hebben in ieder geval concrete plannen om de energietransitie in wijken en buurten te koppelen aan sociaaleconomische opgaven die leven in de wijk en daarbij als koploper te investeren in innovatieve aanpakken.

Onderleggers voor de City Deal *Energieke wijken, duurzaam en sociaal*, zijn de Rijksprogramma's Agenda Stad, Aardgasvrije Wijken en Leefbaarheid en Veiligheid, inclusief het Volkshuisvestingsfonds.

Koppelkansen

Als we er met zijn allen, overheden, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, bewoners en bedrijven, in slagen om de energietransitie te verbinden aan de sociale opgaven en leefbaarheid, kan dit betere wijken en buurten opleveren. Zo kan de energietransitie bijdragen aan het stimuleren van de lokale werkgelegenheid (de transitie levert banen op), verbeteren van de openbare ruimte (meer ruimte voor groen, spelen, ontmoeting) en inwoners ondersteunen door in een gecombineerde aanpak aandacht te hebben voor schuldenproblematiek en gezondheid (o.a. tegengaan energiearmoede, schone lucht in huizen en bestrijden eenzaamheid). Ook kunnen we stappen zetten door energietransitie in wijken te koppelen aan het creëren van meer veiligheid in de wijk en het bestrijden van ondermijning. Energietransitie kan bijvoorbeeld een impuls zijn bij de preventie (scholing en dagbesteding voor jongeren, begeleiding naar werk). Andersom geldt ook: als we aansluiten bij dat wat speelt bij bewoners, bij hun dagelijkse zorgen, is de kans groter dat mensen eerder bereid zijn om mee te doen met de energietransitie, zeker in wijken waar de sociaaleconomische problematiek zich opstapelt.

Agenda Stad

Doelstelling City Deal

De City Deal beoogt inzicht te vergroten in wat een sociaal-fysiek gekoppelde aanpak oplevert bij de energietransitie in kwetsbare gebieden, en welke specifieke inzet en aanpak daarvoor nodig is van de betrokken partijen. Verschillende gemeenten, betrokken partijen en departementen experimenteren en leren hoe deze koppelkansen te verzilveren zijn. Eventuele knelpunten in (landelijk) beleid worden gesignaleerd, geagendeerd en hiervoor werken de partijen doorbraken uit.

De steden, departementen, corporaties, en andere betrokken partijen in de City Deal stellen zich ten doel het ontwikkelen van, en experimenteren met:

- innoverende koppelingen tussen energietransitie, sociale opgaven en leefbaarheid in kwetsbare gebieden
- innoverende aanpakken met een directe meerwaarde voor de energietransitie en de bewoners in kwetsbare gebieden;
- oplossingen en doorbraken voor voorkomende knelpunten en barrières bij die aanpakken;
- slimme coalities tussen de betrokken partijen in de kwetsbare gebieden.

De partijen vormen een leeromgeving waarin zij leren van elkaars ervaring, denkkraft en creativiteit, en innovaties beschikbaar maken voor toepassing elders in het land.

De doelen van de City Deal Energieke wijken, duurzaam en sociaal worden praktisch vertaald in 4 werklijnen:

- 1) Kansen voor kwetsbare huishoudens
- 2) Naar werk en opleiding
- 3) Stimulering particuliere eigenaren
- 4) Met de energietransitie naar een betere openbare ruimte

Aanpak en looptijd

In de City Deal werken inspirerende en creatieve bestuurders en professionals uit gemeenten, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, marktpartijen, en departementen, nauw samen. Zij stellen jaarlijks een werkplan op. Lokale aanpakken en experimenteren in de praktijk, zijn het vertrekpunt. Voor eventuele knelpunten worden doorbraken gezocht.

In de City Deal Energieke wijken zal specifieke aandacht zijn voor het ontwikkelen en bieden van concrete handelingsperspectieven op het gebied van de vier werklijnen.

De City Deal zal in de uitvoering nauw afstemmen met relevante initiatieven en programma's op het gebied van de stedelijke vernieuwing, klimaatakkoord en energietransitie, zoals het Experimentenprogramma Verduurzaming Kwetsbare Wijken, het Volkshuisvestingsfonds en het Programma Maatwerk Multiprobleemhuishoudens.

De beoogde looptijd van de City Deal is van maart 2021 tot maart 2024.

Agenda Stad

Op te leveren resultaten

De kennis die wordt opgedaan in de City Deal moet deelbaar en opschaalbaar zijn. Op deze manier kunnen nuttige lessen en ervaringen uit projecten toegepast worden in andere gemeenten. De resultaten zullen onder andere gedeeld worden via het Kennis- en Leerprogramma van het PAW, en het kennisnetwerk vanuit het programma Leefbaarheid en Veiligheid Door het toepassen van de kennis uit deze City Deal worden kwetsbare buurten en wijken versterkt, en wordt het draagvlak voor de energietransitie vergroot.

Deelnemers City Deal

De City Deal Energieke wijken, duurzaam en sociaal is ondertekend op het Congres Aardgasvrije Wijken op donderdag 4 maart 2021 door de gemeenten Groningen, Arnhem, Nijmegen, Utrecht, Zeist, Rotterdam, 's-Hertogenbosch en Weert, het Ministerie van BZK, het Ministerie van OCW, Platform31 en woningcorporaties WonenLimburg, Tiwos en Zayaz. Op 20 september 2021 hebben Amsterdam, Tilburg en het Ministerie van SZW zich ook nog aangesloten bij de City Deal.

Aansluiten nieuwe deelnemers

De deelnemers van de City Deal zijn koplopers maar beslist niet de enige ambitieuze partijen op dit terrein. De Partijen hebben het voortouw genomen voor het maken van afspraken waarvan alle andere spelers in Nederland profijt kunnen hebben. Daarmee is dit ook geen 'closed deal' en is er voor andere geïnteresseerden de mogelijkheid om aan te sluiten. De criteria hiervoor zijn het onderschrijven van de doelstellingen van de City Deal en de bereidheid om mee te investeren met mensen en middelen.

